

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE U POZNAVANJU KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji
GRČKI JEZIK

za
OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

II. Gramatika:

III. Civilizacija:

Ukupni broj bodova:

	20
	15
	15
	50

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Gimnazija Antuna Vrančića Šibenik

14. – 16. travnja 2025.

I. PRIJEVOD

Sljedeći grčki tekst se sastoji od dva ulomka. Prvi ulomak prevedi uz pomoć rječnika i komentara, a drugi ulomak pažljivo pročitaj i odgovori na pitanja ispod njega.

Tekst govori o neobičnim okolnostima Zeusovog rođenja i najranijeg odrastanja.

PRVI ULOMAK

Ἐπειδὴ¹ Γῆ² τε καὶ Οὐρανός³ ἐθεσπιώδουν⁴ Κρόνῳ⁵ λέγοντες ὑπὸ⁶ παιδὸς ἰδίου τὴν ἀρχὴν⁷ ἀφαιρεθήσεσθαι⁸, κατέπινε⁹ τὰ γεννώμενα¹⁰. Καὶ πρώτην μὲν Ἑστίαν καταπίνει, εἴτα Δήμητραν καὶ Ἥραν, μεθ' ἃς¹¹ Πλούτωνα καὶ Ποσειδῶνα. Ῥέα παραγίνεται μὲν εἰς¹² Κρήτην, γεννᾷ¹³ δὲ ἐν¹⁴ ἄντρῳ τῆς Δίκτης¹⁵ Δία¹⁶. Καὶ τοῦτον¹⁷ μὲν δίδωσι τρέφεσθαι¹⁸ Κούρησι¹⁹ καὶ ταῖς νύμφαις, Ἀδραστεία²⁰ καὶ Ἴδη²¹.

KOMENTAR:

1: ἐπειδή – kad

2: Γῆ, Γῆς, ἡ – Geja

3: Οὐρανός, οὐ, ὁ – Uran

4: θεσπιωδέω – proricati

5: Κρόνος, ου, ὁ – Kron

6: ὑπό + gen. – od

7: ἀρχή, ἡς, ἡ – vlast

8: ἀφαιρεθήσεσθαι = da će mu biti oduzeta

9: κατέπινε – καταπίνω

10: γεννώμενον, ου, τό – dijete

11: μεθ' ἃς = poslije njih

12: εἰς + ak. – u, na

13: γεννᾷ – od γεννάω

14: ἐν + dat. – u, na

15: Δίκη, ης, ἡ – Dikta (planina na Kreti)

16: Δία – od Ζεύς

17: τοῦτον = njega, ga (Zeusa)

18: τρέφεσθαι – da bude othranjen

19: Κουρήτες, ων, οἱ – Kureti

20: Ἀδράστεια, ας, ἡ – Adrasteja

21: Ἴδη, ης, ἡ – Ida

I.1. PRIJEVOD

	max 15
--	---------------

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

DRUGI ULOMAK

Ἀδράστεια καὶ Ἰδη μὲν οὖν τὸν παῖδα ἔτρεφον τῷ τῆς Ἀμαλθείας¹ γάλακτι, οἱ δὲ Κούρητες ἔνοπλοι ἐν τῷ ἄντρῳ τὸ βρέφος² φυλάσσοντες τοῖς δόρασι³ τὰς ἀσπίδας συνέκρουον⁴, ἵνα μὴ⁵ τῆς τοῦ παιδὸς φωνῆς ὁ Κρόνος ἀκούσῃ⁵. Ρέα δὲ λίθον σπαργανώσασα⁶ δέδωκε⁷ Κρόνῳ καταπιεῖν⁸ ὡς τὸν γεγεννημένον⁹ παῖδα.

KOMENTAR:

1: Ἀμάλθεια, ας, ἡ = Amalteja

2: βρέφος, ους, τό – novorđenče

3: δόρυ, -ατος, τό – koplje

4: συνέκρουον – συγκρούω

5: ἵνα μὴ ... ἀκούσῃ + gen. = da ne čuje (koga ili što)

6: σπαργανώσασα = zamotavši

7: δέδωκε = dala je

8: καταπιεῖν = progutati

9: γεγεννημένος, 3 – rođen, vlastiti

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

	maks. 5
--	----------------

1. Koje su nimfe othranile Zeusa?

2. Čime se hranio Zeus?

3. Čime su Kureti lupali o štitove?

4. Što je Rea zamotala?

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi Γῆ u rečenici Ἐπειδὴ Γῆ τε καὶ Οὐρανὸς ἐθεσπιάδουν Κρόνῳ...

- a) subjekt
- b) neizravni objekt
- c) izravni objekt

	maks. 1
--	---------

2. Odredi službu riječi ἐθεσπιάδουν u rečenici Ἐπειδὴ Γῆ τε καὶ Οὐρανὸς ἐθεσπιάδουν Κρόνῳ...

- a) neizravni objekt
- b) imenski atribut
- c) predikat

	maks. 1
--	---------

3. Odredi službu riječi Κρόνῳ u rečenici Ἐπειδὴ Γῆ τε καὶ Οὐρανὸς ἐθεσπιάδουν Κρόνῳ...

- a) predikat
- b) neizravni objekt
- c) imenski atribut

	maks. 1
--	---------

4. Kako glagol κατέπινε glasi u 3. l. jd. ind. prezenta mediopasivnog?

- a) καταπίνονται
- b) καταπίνομαι
- c) καταπίνεται

	maks. 1
--	---------

5. Sljedeće sintagme i izrazi iz teksta trebaju biti prebačene u isti padež u suprotnom broju. Zaokruži ispravnu tvrdnju:

- a) ἀρχήν - ἀρχάς TOČNO / NETOČNO
- b) ἄνθρω - ἄνθρων TOČNO / NETOČNO
- c) νύμφαις - νύμφη TOČNO / NETOČNO
- d) βρέφος - βρέφη TOČNO / NETOČNO
- e) λίθον - λίθοις TOČNO / NETOČNO

	maks. 5
--	---------

6. Glagolski oblik λέγοντες iz teksta je

- a) N. mn. ptcp. prez. mp.
- b) N. mn. ptcp. prez. akt.
- c) inf. prez. akt.

	maks. 1
--	---------

7. Glagolski oblik δίδωσι iz teksta je

- a) 3. l. mn. ind. prez. mp.
- b) 3. l. jd. ind. prez. akt.
- c) 3. l. jd. ind. prez. mp.

	maks. 1
--	---------

8. Pravilno naglasi oblike imenice ἄνθρωπος, ου, ό

- a) ἄντρου b) ἄντρουv c) ἄντρωv

	maks. 3
--	---------

9. Grecizam koji označava prvi stroj (motorno vozilo, avion i sl.) iz serije strojeva koji se grade prema istom projektu je

- a) prototip
- b) protohistorija
- c) protokol

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

III. CIVILIZACIJA

1. Poredaj bogove redom kojim ih je u početnom tekstu progutao njihov otac.

I.	
II.	
III.	
IV.	
V.	

	maks. 5
--	---------

2. Geja i Uran su Kronu prorekli

- a) da upozna samoga sebe
- b) da ako zarati s Perzijancima, uništiti će veliko carstvo
- c) da će ga vlastiti sin svrgnuti s vlasti

	maks. 1
--	---------

3. Amalteja je bila

- a) krava
- b) koza
- c) vidra

	maks. 1
--	---------

4. Na otoku Kreti od cca. 2700. – 1450. pr. Kr. razvija se

- a) Kikladska kultura
- b) Minojska civilizacija
- c) Mikenska civilizacija

	maks. 1
--	---------

5. Kultura / civilizacija nastala na Kreti ime je dobila prema mitskome kralju

- a) Minosu
- b) Agamemnonu
- c) Prijamu

	maks. 1
--	---------

6. Koji se od gradova-palača **NE** nalazi na Kreti?

- a) Pil
- b) Fest
- c) Knos

	maks. 1
--	---------

7. Kojim su se pismom služili Minojci?

- a) linear A
- b) linear B
- c) rune

	maks. 1
--	---------

8. Gdje se nalaze Mala Azija, Kreta i Egejsko more?

a) _____ b) _____ c) _____

	maks. 3
--	---------

9. Freske pronađene u palačama na Kreti i nekim drugim otocima zapravo su

- a) vodene boje na suhozidu
- b) vodene boje na platnu
- c) vodene boje na mokrom gipsu/žbuci

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	-----------------

RJEŠENJA**I.1. PRIJEVOD****Ukupno 15 bodova**

Ἐπειδὴ Γῆ τε καὶ Οὐρανὸς	Kad su Geja i Uran	1
ἐθεσπιῶδουν Κρόνῳ	proricali Kronu	1
λέγοντες	govoreći	1
ὑπὸ παιδὸς ἰδίου	da od vlastitog sina	1
τὴν ἀρχὴν ἀφαιρεθήσεσθαι,	će mu biti oduzeta vlast	1
κατέπινε τὰ γεννώμενα.	gutao je djecu.	1
Καὶ πρώτην μὲν Ἑστίαν καταπίνει,	I prvu guta Hestiju,	1
εἶτα Δήμητραν καὶ Ἥραν,	zatim Demetru i Heru,	1
μεθ' ἃς Πλούτωνα καὶ Ποσειδῶνα.	poslije njih Plutona i Posejdona.	1
Ῥέα παραγίνεται μὲν εἰς Κρήτην,	Rea pak dolazi na Kretu,	1
γεννᾷ δὲ ἐν ἄντρον	rađa u špilji	1
τῆς Δίκτης Δία.	Dikte Zeusa.	1
Καὶ τοῦτον μὲν δίδωσι τρέφεσθαι	I njega daje da bude othranjen	1
Κούρησι καὶ ταῖς νύμφαις,	Kuretima i nimfama,	1
Ἀδραστεία καὶ Ἴδη.	Adrasteji i Idi.	1

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

1. Adrasteja i Ida	2
2. mlijekom	1
3. kopljima	1
4. kamen	1

Prijevod i razumijevanje teksta: 20

II. GRAMATIKA

1. a);	1
2. c);	1
3. b);	1
4. c);	1
5. a) TOČNO; b) NETOČNO; c) TOČNO; d) TOČNO; e) NETOČNO;	5
6. b);	1
7. b);	1
8. a) ἄντρον, b) ἄντρον, c) ἄντρων;	3
9. a).	1

Gramatika: 15

III. CIVILIZACIJA

1. I. Hestija, II. Demetra, III. Hera, IV. Pluton, V. Posejdon;	5
2. c);	1
3. b);	1
4. b);	1
5. a);	1
6. a);	1
7. a);	1
8. a) Kreta, b) Mala Azija, c); Egejsko more	3
9. c).	1

Civilizacija: 15**Ukupno: 50**